

tikuje pri vseh omikanih in po omiki hrepenečih narodih. Pesnik prvi in pesnik posebno uči mladino govoriti pravilni, polni, prekrasni jezik. V tej zadevi so ruski pesniki posebno posnemanja vredni. Ko rusko poemo deklamuješ, sliši poslušavec jezik blagozvučen, jezik s polnimi in pravilnimi oblikami, govor izboren, izjaščen in vzvišen. Med našimi pesniki so tudi vse hvale vredni oni, ki po polnoti oblik, po izbornosti in čistosti jezika, po izvrstni in dovršeni tehniki v eni vrsti stojé s prvimi ruskimi poeti. Ali nahajajo se tudi taki, ki menijo, da spisek je uže poema, ako so le vrstice iz urezanih, spačenih, z apostrofi „našpikanih“ besedi, z rimami skovane. Ko tako kompilacijo slišiš deklamovati, ne veš, je to jezik kakega „mežnarja“ ali kake stare pešterne, ki nikdar šole ni znotraj videla. Horacij od pesnika ne terja kovanja vrstic iz spačenih besedi in iz oblik, ki se ustam omikanih stanov naroda ne prilegajo; on terja od pesnika vse kaj družega:

„Ingenium cui sit, cui mens diviniior atque os
Magna sonaturum, des nominis hujus honorem.“

Oblike naj pesnik upotrebuje take, kakoršne se v prozi odobrujejo. Od gospoda M. se tedaj pevske umetnosti in pevskega okusa ne bomo učili, tem manj, ker tudi na tisto licenco, to je, na tisto pevsko samovoljnost, kakoršno gosp. M. našim pesnikom priporoča, meri obsodba Horacijeva: „Indignor, quandoque bonus dormitat Homerus“.

Književne novosti.

* *Rad jugoslavenske akademije znanosti in umjetnosti. Knjiga XLVIII. U Zagrebu 1879.*

V tej knjigi opisuje Lj. Vukotinović „Fauno leptirah u okolišu zagrebačkom“, — prof. M. Valjavec nadaljuje „prinos k naglasu u slovenštini“, — L. Zima razklada „načrt naše narodne metrike obzirom na stihove drugih naroda a osobito Slavena“, — in Fr. Rački „izpravak k razpravi: Podmetnute, sumnjive i preradjene listine hrvatske do 12. veka“. — Med „izvodi iz zapisnikov jugoslavenske akademije“ nahajamo marsikaj zanimivega. Tako so vršile se v eni seji razprave o nagradah, ki naj se stalno odmerijo pisateljem za njihove spise v akademijem „Radu“; obveljal je sklep, da se članom akademijem za tiskano pôlo daje brez izjeme 40 for., ne članom pa 30 for. nagrade; v „Starinah“ so se nagrade odločile po 25 in 20 for. — Da akademija ne zabrede v finančne zadrege, ukrenilo se je, da — ko bi akademija za leto 1879. ne dobila 1000 for. podpore iz deželne blagajnice — izostane tisek kake take knjige, ki bi utegnila 1000 for. stati. — Za leto 1879., 1880. in 1881. sta bila izbrana za prvega tajnika dr. B. Šulek, za družega dr. P. Matković, uni s 13, ta z 8 glasovi izmed 14 odbornikov, ki so glasovali. — V seji 23. decembra leta 1878. čital se je dopis preuzvišenega biskupa Strossmayer-a, v katerem mecén jugoslavenski zagotavlja akademiji vsako leto, ko se „Rječnik (slovar) jezika hrvatsko-srbskega“ tiskati začne in dokler ni tisek dovršen, 1000 for. podpore darovati za tisek slovarja, ki ga po primeri najizvrstnejega nemškega rečnika Grimovega spisuje slavni dr. Gj. Daničić. Prevzvišeni biskup pravi v tem pismu, da „monumentalno tako delo zaslučuje, da ga ves narod po vsi svoji moči podpira in da tudi bi rad še viši donek žrtvoval, ako ne bi imel dva velika dela dovršiti in sicer prvo: stolno cerkev v Djakovu, in drugo: seminšče male djece.“ — Ni nam treba dostavljati, da je bilo biskupovo pismo od akademikov navdušeno sprejeto in zato donijo slava-klici pokrovitelju akademije po vsi jugoslavenski zemlji.

Spominjamo se pri tej priliki, ko govorimo o slovarju hrv.-srbskem, in da njega tisek biskup djakovaški tako blagodušno podpira, da tudi mi Slovenci uže predolga leta pričakujemo, da nam pride slovár slovenski na dan, za katerega tisek je naložil naš mecén slovenski knezo-biskup Anton Alojzij Wolf veliko svoto, ki je v roci sedanjega gospoda knezoškofa dr. Pogačarja, da toliko nam potrebni slovar slovensko-nemški zagleda beli dan.

Naj veljajo te male vrstice prečastitemu gospodu knezoškofu dr. Pogačarju za javno peticijo, da se ne odlašajo še dalje potrebne priprave, da dobimo, kar je namenil knezoškof Anton Alojzij „seinen sehnlichst harrenden Landsleuten“.

* *Slavček*, zbirka šolskih pesmi. Vglasbil Anton Nedved, c. k. učitelj godbe v Ljubljani.

To je naslov 3 ličnim zvezkom naši šolski mladini primernih pesmi; za njihovo vrednost je ime izdatelja porok. Cena 1. in 2. zvezku je 20 kr., 3. pa 30 kr.

Zabavno berilo.

Vraže starih in novih časov o številkah.

„Številka je bistvo stvari“. Tako je trdil starogrški modrijan Pitagora. In res! še dandanes je mnogo ljudi, ki verjamejo vražnim številkam, kakor da bi številke res bile bistvo stvari.

Naj omenimo nekoliko tacih vraž.

Nek pomen se pripisuje številki 3 in pa številki 9, to je $3 \times 3 = 9$, kar se tiče tako imenovanih zdravil skrivne moči. Tako imajo tu in tam vražo, da se mrzlica ne prime človeka, če s klasja cveteče rži, katero prvokrat spomladi na polji vidi, cvét osmuče in sne. — Če ga glava boli, si nit okoli glave 3krat ovije in jo potem kot voz na drvo obesi. — Čarodelne besede, ki se pri takih prilikah memrajo, se vselej 3krat ali 9krat ponavljajo. — Čarodelne napise, če hoče bolnik, da mu pomagajo, nosi pri bolezni 3 tedne na golem životu. — 3 križi, na vrata v hlevu napisani, varujejo živino čarovnic (copernic). — S 3krat tremi zeliši se mora juha kuhati in veliki četrtek povžiti, če hoče, da je srečen celo leto.

Zraven številke 3 ali 9 imate tudi številki 7 in 70 veliko vražo moč. Copernice se morajo 3krat 7 let učiti, predno jim hudič spričalo dá, da znajo coprati. — Na Tirolskem je sém ter tjé še dandanes navada, izžigati copernice, kar se godi o noči Walpurgini, zažgó se v ta namen butarce iz brinjevega lesa, rožmarina, brinja in trobelike, pa navežejo na kole, in s temi koli v roci kadijo hiše in vasi tako, da 7krat letijo okoli njih. — Kravi, ko je oteletila, se mora po vraži na Lauenburškem 7 sort železa v tako vodó dejati, s katero jo prvokrat napajajo. — Mlado sadno drevó delajo na Hesen-skem s tem rodovitno, da, ko prvokrat jabelka ali hruške rodi, jih otrok odtrga, ki ni še 7 let star; če je prva jabelka ali hruške tat vkradel, ne bo drevó 7 let nič rodilo. — Na Sležkem in Bavarskem zadeneš v loteriji le takrat, če ti je otrok pod 7 leti številke izbral. — Prejo za take rjuhe, s katerimi žito sejejo, mora v Vestfalnu izprestí dekle, katero ni še 7 let staro. — V Wuterav-u se dečku lasje ne smejo pred 7. letom striči, sicer ostane zmerom babjek brez korajže. — Tirolke ne pustijo nobenega petelina do 7. leta živega, češ, potem jajce leže, iz katerega bi se lintvern rodil. — Na Pomorskem velikonočna voda pomaga pri 77 različnih vročinskih boleznih.